

**Karlsøy
kommune**

Kunnskapsgrunnlag

**Fremtidig barnehagestruktur
i Karlsøy**

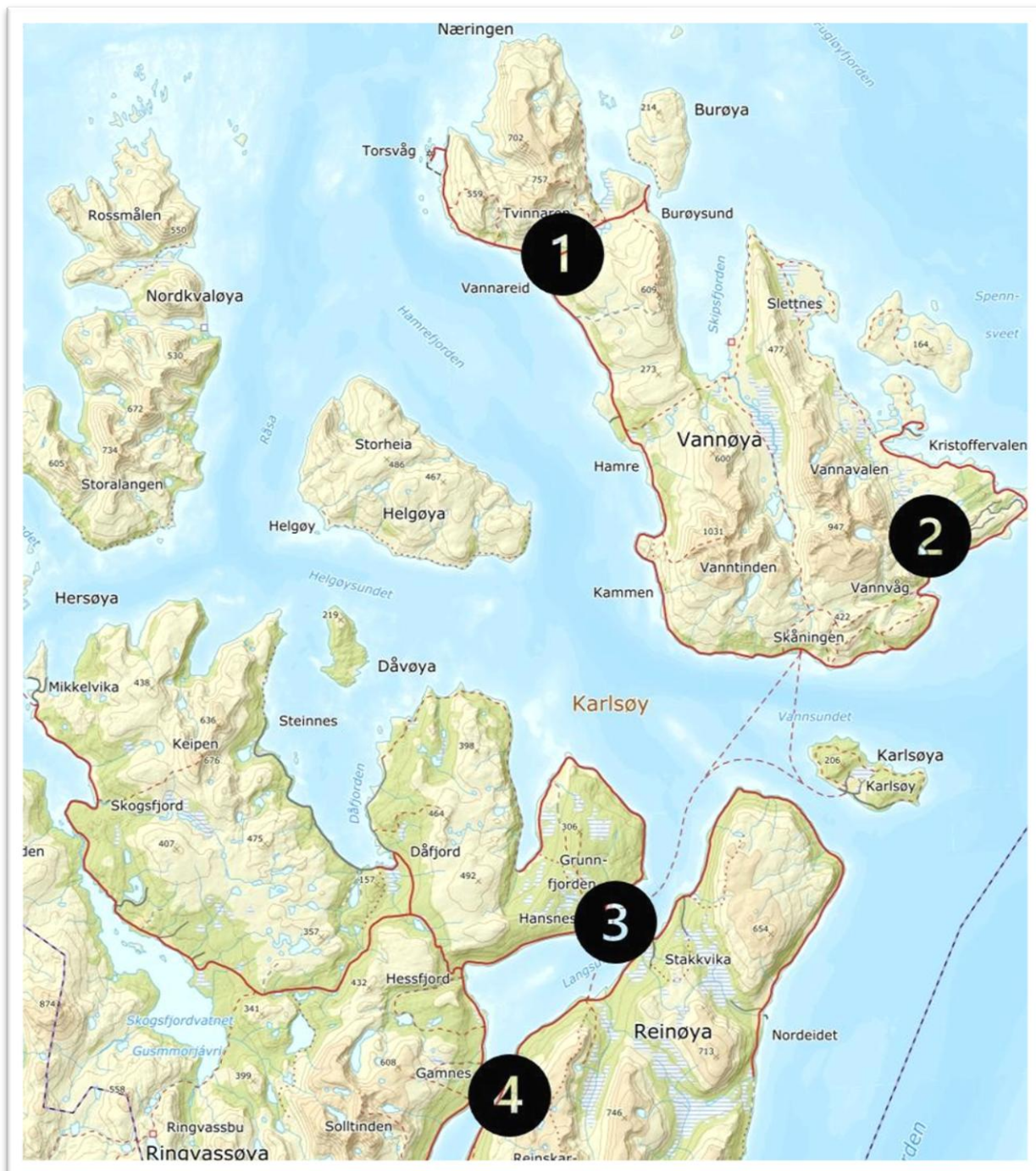
April, 2026

Innhold

1	Geografisk oversikt over barnehagene i kommunen	4
2	Innledning	5
3	Kommunalt planverk og statlige retningslinjer for arealplanlegging	6
3.1	Nasjonale føringer	6
3.2	Kommuneplanens samfunnsdel	6
3.3	Kommuneplanens arealdel	7
4	Om prosessen	8
4.1	Informasjon, medvirkning og tilrettelegging for god politisk dialog	8
5	Om barnehager	9
5.1	Antall barn i barnehager i Karlsøy kommune	10
5.2	Løpende opptak	11
6	Befolkning, prognoser og framskrivning barnetall	12
6.1	Antall barn i barnehage 2025, geografisk fordelt	12
6.2	Antall barn født i Karlsøy	12
6.3	Framskrevet folkemengde 0-5 år	12
6.4	Oppsummering befolkning	12
7	Barnehagebyggenes tilstand	13
7.1	Sammendrag, byggenes tilstand	13
7.2	Byggteknisk tilstand	14
7.3	Kartlegging av de ulike barnehagene	15
7.3.1	Hansnes barnehage	16
7.3.2	Gamnes barnehage	18
7.3.3	Vannøy oppvekstsenter, avdeling Vannvåg	20
7.3.4	Vannøy oppvekstsenter, avdeling Vannareid	22
8	Kostnadsestimater ved rehabilitering, utvikling eller nybygg	24
9	Faglige vurderinger og drøftinger	25
9.1	Bemanning, forsvarlighet og kvalitetsutvikling	25
9.2	Rekruttering, kvalifisert personale og tiltrekningskraft	26
9.3	Antall barn for å opprettholde barnehagedrift	26
9.4	Universell utforming	27
9.5	Drøfting av fordeler og ulemper ved samlokalisering av barnehagedrift på Ringvassøya	27
9.6	Drøfting av fordeler og ulemper ved samlokalisering av barnehagedrift på Vannøya	28
9.7	Vurdering av barnets beste	28
9.8	Fordeler ved samlokalisering	29

9.9	Ulemper ved samlokalisering	29
9.10	Vurdering	29
10	Barnets beste som overordnet premiss i møte med samfunns mål	29
11	Økonomisk gevinstrealisering ved samlokalisering av barnehagedrift	30
11.1	Opprinnelig ordning, bemanning	30
11.2	Ved samlokalisering, bemanning fullt belegg	30
12	Ansatte	31
13	Momenter av betydning, uavhengig av om endringer i selve barnehagestrukturen	31
14	Alternativer	32
14.1	Ringvassøya	32
14.2	Vannøya	33
15	Oppsummering	35
	Vedlegg	35
	Referanser	36

1 Geografisk oversikt over barnehagene i kommunen

1. Vannøy oppvekstsenter, avdeling Vannareid
2. Vannøy oppvekstsenter, avdeling Vannvåg
3. Hansnes barnehage
4. Gamnes barnehage

2 Innledning

I Karlsøy kommune finnes det barnehagetilbud både på Hansnes og på Gamnes, som begge ligger på Ringvassøya. På Vannøya har Vannøy oppvekstsenter to barnehageavdelinger – én i Vannvåg og én på Vannareid.

Utredning av fremtidig barnehagestruktur i Karlsøy kommune har bakgrunn i kommunens omstillingsbehov i kommende økonomiplanperiode, konkretisert gjennom kommunestyrets vedtak i sak 106/24; Handlings- og økonomiplan 2025-2028. I vedtakets punkt 6 fremkommer det at *kommunestyret ber kommunedirektøren ferdigstille pågående arbeid med ny barnehagestruktur i første halvår 2025.*

Kommunedirektøren la i sammenheng med handlings- og økonomiplanarbeidet høsten 2025 frem en utredning av fremtidig barnehagestruktur. Denne ble så behandlet i kommunestyrets sak 117/25 *Handlings og økonomiplan*, den 11. desember 2025, med følgende vedtak:

7. Gamnes barnehage

- Nedlegging av Gamnes barnehage utsettes til 01.08.2027
- Kommunestyret ber kommunedirektør legge til rette for et politisk verksted vinter/vår 2026 med barnehagestruktur i hele kommunen som tema. I tillegg til barnehagefaglig vurderinger fra opplærings- og kulturetaten ønsker vi også å inkludere samfunnsmessig utvikling og tiltrekningskraft (fra kommuneplanens samfunnsdel) som en del av arbeidet.

Dette kunnskapsgrunnlaget bygger videre på høstens utredning, men er styrket gjennom en bredere og mer systematisk tilnærming. Arbeidet omfatter bidrag fra en tverrfaglig arbeidsgruppe, medvirkningsprosesser, kartlegging av barnehagebygg og beregning av kostnader knyttet til ulike strukturelle alternativer. Barnehagens pedagogiske funksjonalitet er også vurdert, og det er av stor betydning å få på plass en mer stabil barnehagedrift.

Arbeidet med framtidig barnehagestruktur er komplekst og omfattende, der forhold som lovverk, pedagogisk kvalitet og forsvarlighet, demografiutvikling, geografi, rekruttering, nåværende barnehagekapasitet og formålbyggenes tilstand spiller inn. I tillegg vil brukernes behov, lokalpolitiske føringer og kommunens strategiske planlegging og ambisjoner ha betydning for prioriteringer og vegvalg videre.

Det er viktig å erkjenne at slike strukturendringer har betydning for folk. Barnehager er viktige knutepunkt i lokalmiljøene og usikkerhet knyttet til sammenslåinger eller nedleggelse kan skape usikkerhet både hos foreldre, barn og ansatte. I tillegg kan endringer i barnehagetilbudet ha ringvirkninger som påvirker både privat og offentlig arbeidsliv, tilflytting og fraflytting.

Kommunedirektøren har konkretisert kommunestyrets vedtak gjennom å utrede en samlet vurdering av forhold knyttet til fremtidig barnehagestruktur i dette kunnskapsgrunnlaget, med tilhørende vedlegg.

Kunnskapsgrunnlaget skal sendes ut ei uke før politisk arbeidsverksted 6.mai, 2026.

KI-verktøy er anvendt i henhold til kommunens retningslinjer, utelukkende for språklig omformulering av enkelte tekstdeler i kunnskapsgrunnlaget, og ikke til generering av nytt faglig innhold.

Med utgangspunkt i kunnskapsgrunnlaget vil det avslutningsvis bli presentert noe ulike alternativ til drøfting, vurdering og diskusjon i politisk arbeidsverksted. Vi håper dette kan legge grunnlaget for videre viktige politiske beslutninger for kommunen vår.

3 Kommunalt planverk og statlige retningslinjer for arealplanlegging

3.1 Nasjonale føringer

Regjeringen vedtok i 2023 Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 til 2027¹

Regjeringen uttaler blant annet:

Barn og unge oppholder seg store deler av dagen i barnehagen eller på skolen. Gode og trygge uteområder er viktig og kan bidra til mer likeverdige oppvekstvilkår. Uteområder fungerer ofte som en ressurs i nærmiljøene etter åpningstid. Lokalisering og areal for barnehager og skoler har stor innvirkning på muligheten til å sikre gode og trygge uteområder.² Derfor forventes det at det ved planlegging av barnehager og skoler vurderes lokalisering og arealbehov tidlig i planprosessene i samarbeid med relevante aktører.³

Regjeringen har også en forventning til at tjenestetilbudet til kommunene lokaliserer slik at de bidrar til å styrke stedenes attraktivitet og bygger opp under sentrumsfunksjonene⁴

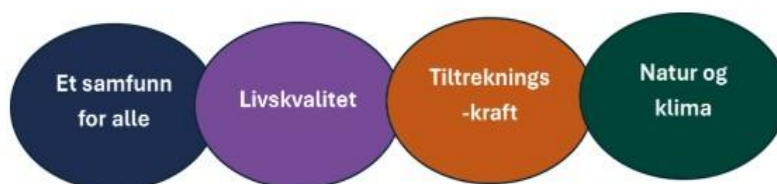
3.2 Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel - «sammen mot 2040» ble vedtatt våren 2025. Samfunnsdelen er kommunens viktigste strategiske styringsdokument. Den fungerer som et overordnet, politisk verktøy for å styre utviklingen av Karlsøy kommune, både som organisasjon og som lokalsamfunn. Føringerne i samfunnsdelen legges til grunn for denne utredningen.

Samfunnsdelen reflekterer verdier, prioriteringer og ambisjoner for lokalsamfunnet vårt, samtidig som den søker å møte kommunens utfordringer som samfunn og organisasjon. I kommuneplanens samfunnsdel synliggjøres også det utfordringsbildet som utgjør det sentrale incentivet for denne utredningen, nemlig behovet for å tilpasse barnehagestrukturen til demografiske endringer, god tjenesteutvikling og et økende økonomisk press.

Samfunnsdelen består også av arealstrategier med tilhørende sentrumsstruktur for kommunen, som gir føringer for hvordan arealer skal utvikles, prioriteres og brukes for å støtte opp under en helhetlig og bærekraftig samfunnsutvikling. Arealstrategier er aktuelt for arealplanlegging, og inngår da også som et relevant tema i spørsmålet om barnehagestruktur. Se også punkt om kommuneplanens arealdel.

Kommunens fire satsingsområder i samfunnsdelen påvirker barnehagestrukturen på ulike måter, men målene innen Livskvalitet og Tiltrekningskraft er særlig sentrale.

Figur 1: De fire satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel.

¹ [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

² Se punkt 3.6 i overnevnte dokument.

³ Forventning nummer 28, s. 17 i overnevnte dokument.

⁴ Forventning nummer 20, s. 17 i overnevnte dokument

Innen satsningsområdet Livskvalitet er ett av hovedmålene at alle barn og unge skal oppleve trygghet, mestring og inkludering i fellesskapet. Et sentralt delmål for å nå dette er:

1. Å sikre at alle barn har tilgang til barnehager av god kvalitet der de er trygge, trives og som forbereder dem til skolestart.

Innen satsningsområdet Tiltrekningskraft et hovedmål å øke andelen innbyggere mellom 20-66 år mot 2040. Relevante delmål for å oppnå dette er:

2. Tiltrekke oss relevant arbeidskraft gjennom attraktivitet, varierte arbeidsplasser, bolig og fritidstilbud, og fleksible og moderne arbeidsformer
3. Legge til rette for gode oppvekstvilkår som gjør det attraktivt for barnefamilier å flytte til og bli i kommunen.

De tre nevnte målene er sentrale premisser i vurderingen av kommunens barnehagestruktur, gjennom å bidra til økt livskvalitet for barn og økt tiltrekningskraft til kommunen. Barnehagestrukturen må samtidig ses i sammenheng med de øvrige satsningsområdene med tilhørende mål i samfunnsdelen, ettersom organiseringen av barnehagetilbudet kan påvirke tilgjengelighet, bosettingsmønster, lokal næringsutvikling samt omfanget av transport og drift av bygninger, med tilhørende konsekvenser for natur og klima.

3.3 Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i 2013, og en ny arealdel er nå ute på høring. Den forventes vedtatt i løpet av 2026. Kommuneplanens samfunnsdel har lagt føringer for hvordan arealene i kommunen skal utvikles.

Vår senter- og stedstruktur i samfunnsdelen har gitt føringer i arealplanleggingen i forhold til hvor kommunen ønsker boligutvikling, arbeidsplasser og handels- og servicenæringer.

Kommunesenteret Hansnes Sentrum har høy utnyttelsesgrad og en blanding av boliger, næring og service, møteplasser, grønne omgivelser og gode offentlige servicetilbud.	Lokalsentre: Vannvåg Lokalsentrene har en blanding av boliger, næring og service, møteplasser og grønne omgivelser, samt et tilpasset offentlige tjenestetilbud.	Lokalsteder: Karlsøya, Rebbenesøya, Stakkvik og Vannareid Lokalstedene har en blanding av bolig og næring, og skal betjene lokale behov med lavere utnyttelsesgrad enn lokalsentrene.
--	--	---

I tråd med nasjonale forventninger må senter- og stedstrukturen ses i sammenheng med barnehagestrukturen, ettersom tjenestetilbudene i kommunene bør lokaliseres slik at de bidrar til å styrke stedenes attraktivitet og bygger opp under sentrumsfunksjonene.⁵

I forslag til ny arealdel er de indre sonene av Hansnes og Vannvåg satt av som sentrumsformål. Dette er et fleksibelt arealformål som åpner for både bolig, forretning og tjenesteyting. Her skal det legges til rette for å utvikle sentrumsfunksjoner gjennom fortetting, tilbud, handel og tjenester. Utover sentrumsformålene er det ikke avsatt spesifikke nye arealer enn de vi allerede har fra før av til barnehageareal.

⁵ [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 - regjeringen.no](#) - Forventning nummer 20, s. 17.

4 Om prosessen

Kommunedirektøren har opprettet en tverrfaglig arbeidsgruppe med følgende sammensetning, for å sikre et faglig bredt og helhetlig kunnskapsgrunnlag for arbeidet.

Arbeidsgruppa:

- Opplæring og kulturetaten: Birgit Ovesen, kommunalsjef for opplæring og kultur
- Økonomi: Rune Stifjell, økonomisjef
- Plan og utvikling: Mariell Nordvik Pedersen, avdelingsleder plan
- Drift og eiendom: Ann Charlott Karlsen, avdelingsleder drift
- Drift og eiendom: Marius Norø Ingebrigtsen, prosjektleder

Mål for prosessen har vært å:

- etablere et helhetlig og kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag for framtidig barnehagestruktur.
- sikre tverrfaglig involvering og god administrativ forankring
- legge til rette for god politisk dialog og reell medvirkning i prosessen
- ivareta hensynet til barnets beste, kvalitet i barnehagetilbudet, økonomisk bærekraft og langsiktig samfunnsutvikling.

I tillegg har åpenhet og etterprøvbarehet vært et grunnleggende prinsipp for dette arbeidet.

Kunnskapsgrunnlaget skal være ferdigstilt og klart til utsending 30.april, 2026.

Prosessplanen følger som eget vedlegg.

4.1 Informasjon, medvirkning og tilrettelegging for god politisk dialog

Medvirkningsprosessen er gjennomført i tråd med relevant lov- og regelverk, herunder krav til medvirkning, inkludering og forsvarlig involvering av ansatte og foreldre. Medvirkningsprosessen er gjennomført i tråd med gjeldende krav i barnehageloven, FNs barnekonvensjon, forvaltningsloven, arbeidsmiljøloven og kommuneloven, med særlig vekt på barns beste, medvirkning, forsvarlig saksutredning og involvering av ansatte og relevante råd og utvalg.

På Vannøya og på Ringvassøya ble det gjennomført **foreldremøter** med informasjon om bakgrunn og prosess. Det var utarbeidet spørsmål arbeidsgruppa ønsket innspill på, i tillegg til åpne spørsmål som ga rom for frie tilbakemeldinger. Det har vært åpnet for både muntlige innspill på selve møtene, samt mulighet for å gi skriftlige tilbakemeldinger i etterkant. På Vannøya ble det benyttet tolk på foreldremøtet, og foresatte fikk anledning til å gi innspill og besvare spørsmål på eget morsmål.

Barn i barnehagen har jfr barnehagelovens §3 rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv. Barns rett til medvirkning skal ivaretas i tråd med alder og modenhet. Barn i barnehagealder har ikke forutsetninger for å forstå eller ta ansvar for komplekse og overordnede spørsmål knyttet til kommunens barnehagestruktur, økonomisk bærekraft og fremtidig samfunnsutvikling. Slike vurderinger anses derfor ikke som egnet for direkte medvirkning fra barn i denne aldersgruppen. Hensynet til barns rett til medvirkning ivaretas i stedet gjennom en helhetlig vurdering av barnets beste, samt gjennom innspill fra foreldre og ansatte som kjenner barnas behov og barnehagehverdag godt. På denne måten sikres at barns perspektiver inngår i kunnskapsgrunnlaget uten at barn pålegges ansvar de ikke har forutsetninger for å bære.

Ansatte i barnehagene har fått presentert prosessplanen for arbeidet, og det er lagt til rette for dialog, erfaringsdeling og faglige innspill underveis. På Ringvassøya ble det også gjennomført felles møte for ansatte i Hansnes og Gamnes barnehager. På Vannøya er møtene gjennomført avdelingsvis.

Avdelingslederne/barnehagestyrerne har vært inkludert gjennom hele prosessen, og ledet deler av prosessene i eget personale. Avdelingslederne har også bidratt med faglige vurderinger og generelle innspill til kunnskapsgrunnlaget.

Personal- og organisasjonssjef gjennomførte i februar et møte med ansatte i Gamnes barnehage for å møte behov for informasjon rundt ansattes rettigheter og plan videre.

Hovedtillitsvalgte og **hovedverneombud** er involvert og informert gjennom **kontaktmøtet** 17.mars, og saken løftes i **arbeidsmiljøutvalgets** møte 5.mai.

Arbeidet med kunnskapsgrunnlaget ble presentert i møte med **rådet for eldre og personer med funksjonsnedsettelse** ved leder og ett medlem 10.april. Her ble det også gitt anledning å gi skriftlige innspill. Møtet i ungdomsrådet 20.april.ble avlyst, men saken settes opp i nytt møte i mai.

Innspill fra foreldre, ansatte, råd og utvalg legges ved i eget vedlegg.

5 Om barnehager

Barnehagers formål er at *de i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling* (fra Barnehagelovens §1). Barnehagedrift er regulert i barnehageloven, rammeplanen, og gjennom bemanningsnorm og pedagognorm. I tillegg gjelder lov og forskrifter knyttet til HMS og internkontroll, samt øvrig regelverk knyttet til ansattes rettigheter.

Barnehageeieren har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk, jf. barnehageloven § 7 første ledd. Barnehageeieren har dermed juridisk ansvar for kvaliteten på barnehagetilbudet.

Et kompetent pedagogisk personale er en forutsetning for et barnehagetilbud av god kvalitet, og både barn og foreldre har rett til medvirkning i disse kvalitetsutviklingsprosessene. Barnehager skal være lærende organisasjoner, der de gode profesjonelle læringsfelleskapene både innad i barnehagen, mellom barnehager- og sammen med barnehageeier, er avgjørende for å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

I tillegg til barnehagens pedagogiske formål, ivaretar barnehagedriften et viktig samfunnsoppdrag ved å gjøre det mulig for familier å kombinere omsorgsansvar med yrkesdeltakelse. Dette bidrar til å sikre tilgang på nødvendig arbeidskraft og opprettholde verdiskaping i samfunnet.

I de videre delkapitlene fremkommer det en oversikt over barn i barnehagene i Karlsøy kommune de siste ti år fram til i dag, samt forventet barnetall barnehageåret 2026/2027. I tillegg er delkapittelet om løpende opptak lagt inn her da det henger sammen med kapasitetsplanlegging og variasjon i barnetall i løpet av et barnehageår.

5.1 Antall barn i barnehager i Karlsøy kommune

Oversikt barn i barnehager 2016-2025

(telledato desember hvert år)

Tall oppgis som barn/plasser (barn først).

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gamnes	23/31	18/28	22/31	9/12	17/25	10/14	11/14	12/16	13/17	12/16
Hansnes	40/56	37/49	36/47	35/47	36/47	32/40	35/44	35/41	36/50	34/48
Sum	63/87	55/77	58/78	54/59	53/72	42/54	46/58	47/57	49/67	46/64
Vannvåg	10/16	12/16	22/33	21/31	19/24	20/26	17/19	14/20	12/19	9/11
Vannareid	8/10	8/8	6/7	5/7	7/5	8/11	7/10	6/8	7/9	9/10
Sum	18/26	20/24	28/40	26/38	26/29	28/37	24/29	20/28	19/28	18/21
Sum KK*	81/113	75/101	86/118	80/97	79/101	70/91	70/87	67/85	68/95	64/85

- Forskjell samlet barnetall i 2017 og 2018 er på grunn av barn i Stakkvik barnehage, som nå er nedlagt.

Kilde: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/antall-barn-bhg-alder/>

Oversikt antall barn i barnehager 2026/2027

Antall barn og benyttede plasser i barnehagene er i konstant endring, avhengig av om et barn teller en eller to plasser, tidspunkt for når i løpet av året et nytt barn begynner i barnehagen, samt tilflytting og fraflytting

	Antall plasser godkjent	August 2026	Desember 2026	Februar 2027
Gamnes	30	10/14	12/18	12/18
Hansnes	54	27/31	30/37	34/44
Sum		37/45	42/55	46/62
Vannvåg	30	8/10	9/12	11/16
Vannareid	30	8/9	8/9	8/9
Sum		16/19	17/21	19/25
Sum KK	144	53/64	59/76	65/87

Aldersfordeling i barnehagene per april 2026

I barnehagene på **Ringvassøya** er aldersfordelinga per april 2026:

	f.2020*	f.2021	f.2022	f.2023	f.2024	f.2025 **
Hansnes	5	7	8	9	4	7
Gamnes	4	0	4	2	2	4
sum	9	7	12	11	6	11

*Begynner på skolen høst 2026

**Begynner i barnehage vår 2026 eller i høst/vinter 2026/2027

I barnehagene på **Vannøya** er aldersfordelinga per april 2026 slik:

	f.2020*	f.2021	f.2022	f.2023	f.2024	f.2025**
Vannvåg	1	1	5	1	1	2
Vannareid	2	2	4	1	1	0
Sum	3	3	9	2	2	2

*Begynner på skolen høst 2026

**Begynner i barnehage vår 2026 eller i høst/vinter 2026/2027

Som tabellen viser, er det et begrenset antall barn født i årene 2023, 2024 og 2025 på Vannøya. For **2026** er det per april 2026 kjent at det er, eller forventes å bli, om lag **5–6 fødsler**, hovedsakelig lokalisert til Vannvåg-området.

5.2 Løpende opptak

Løpende opptak og ledig kapasitet i Karlsøybarnehagene har vært et tiltak for å gjøre kommunen attraktiv for barnefamilier og for å tilrettelegge for nødvendig arbeidskraft i kommunen.

Hovedopptakene i barnehagene er 1.mars. I Karlsøy kommune er det vedtatt løpende opptak, noe som innebærer at barn som søkes plass skal få det så snart som mulig undervegs i barnehageåret. Dette medfører igjen at barnehagenes budsjett rigges for ekstra bemanning, men barnehagenes reelle handlingsrom er avhengig av antall benyttede plasser i forhold til bemanningsnorm og hvorvidt den ekstra bemanninga undervegs i året er blitt knyttet opp mot spesialpedagogiske vedtak. Hvis det kommer ekstra barn i en barnehage der ressursene allerede er bundne, må ekstra bemanningsprosesser iverksettes.

I tillegg vil barns alder utenom hovedopptaket påvirke sammensetning av barnegrupper i avdelingene, noe som igjen kan utløse endringer i forhold til krav om bemanning.

6 Befolkning, prognoser og framskriving barnetall

Befolkningsprognoser og framskriving av barnetall innebærer alltid en viss usikkerhet, da de bygger på antakelser om fremtidig utvikling. Antall barn endres kontinuerlig som følge av fødsler, innflytting og utflytting. Befolkningsutviklingen påvirkes også av uforutsette hendelser, som for eksempel krigen i Ukraina og den påfølgende tilstrømmingen av flyktninger. Slike faktorer er vanskelige både å forutse og å påvirke.

Vi ser også eksempler på barn som er registrert i kommunen, men som av ulike årsaker ikke benytter barnehage tilbudet her. I tillegg er telledato for ulike innsamlinger forskjellige, og antall barn i de ulike systemene samsvarer derfor ikke alltid. Disse variasjonene er likevel små, og har ikke hatt stor betydning i de vurderinger som er gjort i anledning dette kunnskapsgrunnlaget. Oversikt i KOSTRA viser at vi de siste årene har ligget stabilt rundt at 90 % av barna i aldersgruppen 1-5 år går i barnehage, noe lavere enn snittet i landet og Kostragruppa.

6.1 Antall barn i barnehage 2025, geografisk fordelt

	Ringvassøy	Reinøy	Vannareid	Vannvåg	Kommunen
0-5 år	52	3	6	18	79

Kilde: SSB, sist endret 25.02.25)

6.2 Antall barn født i Karlsøy

År	2021	2022	2023	2024	2025
Tilhørende barnehager på Ringvassøya	6 (7)	11 (9)	16 (17)	12 (10)	10
Tilhørende barnehager på Vannøya	3	13 (10)	4 (3)	3 (2)	2
Sum	9 (10)	24 (19)	20 (20)	15 (12)	12

Første tall er de som er født i kommunen, reelt barnetall oktober 2025 i parentes. (Kilde: Forebyggende helsetjenester i Karlsøy)

6.3 Framskrevet folkemengde 0-5 år

År	2027	2030	2035	2040
Antall barn (0-5 år)	102	114	121	121

(Kilde: SSB, framskrevet folkemengde 0-5 år, alternativt middels folkevekst)

Det er verdt å merke seg at i SSB sin framskriving er antall barn 0-5 år i 2026 satt til 94. Per 1.juli 2025 var det reelle antallet 83.

6.4 Oppsummering befolkning

I denne utredninga brukes tall både fra SSB og de faktiske barnetall vi vet om per oktober 2025 (sist kjente telletidspunkt i barnehagene). SSB sine gjeldende framskrivinger kom sommeren 2024 og nye er ventet senere i år. Vi og mange andre kommuner har sett at framskrivingene som kom i 2024 er for optimistiske. Dette skyldes særlig det SSB selv også påpeker som en stor utfordring – mottak av flyktninger.

I Karlsøy er det i Handlings og økonomiplanen lagt til grunn lavere totalt folketall framover og kommunedirektøren viderefører dette her med å anta en lavere utvikling også for aldersgruppen 0-5 år. Vi har siden 2021 hatt et barnetall under 100 og det er i gjennomsnitt født 12 barn pr år, og anslaget for 2026 er også 12. Det synes derfor urealistisk at SSB sin prognose på 18-19 barn slår til. Det vil si at lokal prognose er en

videreføring på inntil 100 barn som er 15 – 20 lavere enn SSB. Dette gjør også at anslaget for behovet for antall plasser tilgjengelig vil være rundt 100. Dette er i tråd med faktisk behov i perioden 2019 – vinter 2027 slik det framkommer av tabeller ovenfor.

I arbeidet med å kartlegge behov og lage prognoser ser vi at det finnes noen variasjoner i antall barn. Disse vurderes imidlertid som små, og har derfor ikke hatt avgjørende betydning for den anbefalingen vi har kommet fram til. Med utgangspunkt i de antakelsene vi har om fremtidig barnetall, sammenholdt med de faktiske tallene og den samlede demografiske utfordringen, fremstår endringer i barnehagestrukturen på både Vannøya og Ringvassøya som en anbefalt løsning.

7 Barnehagebyggenes tilstand

Både barnehageavdelinga på Vannareid, og Hansnes og Gamnes barnehager møter ikke dagens standard bygningsmessig, og utfordringsbildet er allment kjent hos ansatte og foresatte i barnehagene, hos kommunens driftsavdeling, administrasjonen, samt politisk.

Kommunen har i anledning kunnskapsgrunnlaget gjennomført en kartlegging av byggene, samt sett dette opp mot gjeldende lovverk.

Rapportene som er utarbeidet i denne sammenheng vedlegges kunnskapsgrunnlaget, og er:

- Vedlegg 1: Kostnadsestimater for barnehagebygg i Karlsøy kommune
- Vedlegg 2: Rom og funksjoner Hansnes barnehage
- Vedlegg 3: Rom og funksjoner Gamnes barnehage
- Vedlegg 4: Rom og funksjoner Vannvåg barnehage
- Vedlegg 5: Rom og funksjoner Vannareid barnehage

Det er viktig å påpeke at den uavklarte situasjonen knyttet til barnehagestrukturen har påvirket, og påvirker planlegging og gjennomføring av nødvendige investeringer i barnehagebyggene og med tilhørende lekeplassutstyr.

I videre prioriteringer og beslutninger bør krav til investeringer i barnehagebyggene inngå som en integrert del av vurderingen av gevinstrealisering. Dette innebærer at beregnede innsparinger i årsverk må ses i sammenheng med både kort- og langsiktige investeringskostnader.

7.1 Sammendrag, byggenes tilstand

Med bakgrunn i kartleggingen av barnehagebyggene er det laget følgende visuelle framstilling av status. Mer utdypende informasjon kommer frem i vedlagte kartleggingsrapporter og dokumenter.

Fargekodene angir i hvilken grad de undersøkte forholdene oppfyller kriteriene fastsatt i veileder til Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, veileder til arbeidsplassforskriften og Byggforskblad 342.107.

Grønn: Tilfredsstilles

Gul: Krever utbedring i mindre omfang.

Rød: Tilfredsstilles ikke, og krever mer omfattende utbedring.

Rom og funksjoner	Hansnes	Gamnes	Vannvåg	Vannareid
Leke- & opphold inne	Gul	Grønn	Grønn	Grønn
Leke- & opphold ute	Grønn	Grønn	Grønn	Grønn
Barnas garderober	Gul	Gul	Grønn	Grønn
Stelle- & toalettrom	Gul	Gul	Gul	Gul
Universell utforming barn	Gul	Rød	Grønn	Rød
Felleskjøkken	Rød	Gul	Gul	Gul
Renholdsentral	Rød	Rød	Grønn	Rød
Lager	Gul	Grønn	Gul	Gul
Garderobe personal	Rød	Rød	Rød	Rød
Pauserom personal	Rød	Gul	Grønn	Gul
Kontorarbeidsplasser	Gul	Gul	Grønn	Gul
Møterom	Gul	Rød	Grønn	Grønn
Universell utforming personal	Rød	Rød	Gul	Rød

7.2 Byggteknisk tilstand

I tabellen for byggteknisk tilstand er vurderingene basert på tilgjengelige tilstandsrapporter og/eller befaring på stedet. Der vurderingene bygger på visuell befaring, er de foretatt på bakgrunn av byggfaglig skjønn.

Fargekodene angir vedlikeholdsbehov, utviklingsbehov og gjenværende levetid.

Grønn: Tilfredsstilles

Gul: Krever utbedring i mindre omfang

Rød: Tilfredsstilles ikke, og krever mer omfattende utbedring.

BHG	Byggår	Rehabiliteringer/ Utvidelser	Teknisk tilstand	Kommentar	Dokumentasjon
Hansnes	1993	Opprinnelig del, nå «Tårnet»		Innvendige overflater har betydelig vedlikeholdsbehov.	Befaring MNI 2025
	2016	Tilbygg «Kardemomme»		Ingen visuelle tegn. God teknisk stand.	
	2019*	Modulbygg «Løvehulen»		Har vært utettheter i tilslutningene og det har kommet setninger. Bærer preg av at det er brukte/eldre moduler.	
Gamnes	1959	Opprinnelig del		Bygget har passert dimensjonert brukstid.	Tilstandsrapport taksthuset nord 2018
	1987	Ombygg til barnehage		Fukt i underkonstruksjon og teknisk anlegg som ikke fungerer.	
Vannvåg	2015	Ombygg til barnehage			Befaring MNI 2026
	2019	Ombygg Bad/stellerom			
Vannareid	1978	Opprinnelig del		Har mangelfull isoleringsevne. Har vært stengt vinterstid før.	Rapport Tenkon 2024
	2004	Tilbygg		Deler av yttervegg har 70mm- 100mm isolasjon. Dagens standard er 250mm.	& P-a Dahl 2023

7.3 Kartlegging av de ulike barnehagene

Forklaring tabell:

Ja: Tilfredsstillt forskriftskrav.

NG: Deler av det undersøkte punktet oppfyller ikke forskriftskrav

Nei: Tilfredsstillt ikke forskriftskrav

Det er ulike krav som gjelder for hhv. Barna etter barnehageloven, og for personal etter arbeidsmiljøloven. Kartleggingen skal derfor belyse barnehagens oppfyllelse av lovpålagte krav for begge gruppene. For kartlegging om oppfyllelse av krav og kvaliteter tilknyttet barna, er det benyttet Byggforskblad 342.107 (Barnehager. Planlegging og utforming) og Helsedirektoratets veileder til forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og

skolefritidsordning. For kartlegging av krav og kvaliteter for personalets fasiliteter, er arbeidet fokusert til kapittel 1-3 i arbeidsplassforskriften, med arbeidstilsynets kommentarer. Kartleggingen er gjort ved fysisk befaring av personell fra plan- og driftsetaten alene, og i samråd med barnehagepersonalet.

7.3.1 Hansnes barnehage

Den opprinnelige delen av Hansnes barnehage ble ferdigstilt og åpnet i 1993, og bygningsmassen har senere blitt utvidet med tilbygg, vognskur og moduler.

Barnehagen har nå behov for omfattende renovering, vedlikehold og oppgradering. Mattilsynet har kommet med bemerkninger til kjøkken, så det er behov for nytt kjøkken. Av hensyn til de fysiske omgivelsene bygget er barnehagen lite egnet, spesielt ved en økning i barneplasser, slik den fremkommer av kartleggingen. Barnehagen bærer preg av at det er gjort mange kostnadsbesparende tiltak over tid, og det helhetlige resultatet i dag kan ikke sies å være tilfredsstillende for hverken barn eller personell.

Barn	Ja	NG	Nei
Leke- og oppholdsareal inne		x	
Leke- og oppholdsareal ute	x		
Forebygge sykdom			x
Dekke behov for hvile og rolig aktivitet		x	
Dekke behov for fysisk aktivitet og støyende lek	x		
Forebygge ulykker, skade og andre alvorlige hendelser		x	
Sanitære fasiliteter		x	
Universell utforming		x	

Personal	Ja	NG	Nei
Garderobe			x
Dusjrom		x	
Toaletter		x	
Rom for renholdsutstyr		x	
Spise-/pauserom			x
Tørkerom			x
Kontorarbeidsplasser			x
Universell utforming		x	

7.3.2 Gamnes barnehage

Gamnes barnehage ble åpnet i 1987 og er lokalisert i det som tidligere var Gamnes skole (bygd 1959). Byggets utforming er ikke tilpasset moderne barnehagedrift og nærheten til fylkesvegen utfordrer både med hensyn til parkering og generell trafiksikkerhet. Trafiksikkerhet var også en av hovedårsakene til at det i reguleringsprosessen for Gamnes boligfelt ble stilt rekkefølgekrav om opparbeidelse av gang- og sykkelveg før etablering av en eventuell ny barnehage på Gamnes.

På bakgrunn av tidligere tilstandsrapporter og gjennomført kartlegging, framstår barnehagebygget som lite egnet både for personell og barn. Bygget bærer preg av slitasje og har behov for eksempelvis nye vinduer, maling, nye dører, renovering bad/toalett/stellerom. Det er registrert fukt i kjeller på grunn av mangelfull drenering. De ansattes arbeidsrom er også for lite, og styrer deler kontor med ansatte. Det er ikke gode fasiliteter for møtevirksomhet, både internt og med foreldre.

Barn	Ja	NG	Nei
Leke- og oppholdsareal inne	x		
Leke- og oppholdsareal ute	x		
Forebygge sykdom		x	
Dekke behov for hvile og rolig aktivitet	x		

Dekke behov for fysisk aktivitet og støyende lek	x		
Forebygge ulykker, skade og andre alvorlige hendelser	x		
Sanitære fasiliteter		x	
Universell utforming			x
Personal	Ja	NG	Nei
Garderobe			x
Dusjrom			x
Toaletter		x	
Rom for renholdsutstyr		x	
Spise-/pauserom			x
Tørkerom			x
Kontorarbeidsplasser		x	
Universell utforming			x

7.3.3 Vannøy oppvekstsenter, avdeling Vannvåg

Avdelinga i Vannvåg ble opprettet i 2015, etter etableringa av Vannøy oppvekstsenter. Avdelinga er lokalisert i samme bygg som skolen, og er i forsvarlig stand byggeteknisk slik den fremstår i dag. Det vil være behov for å bedre garderobefasiliteter for personalet, og ved en økning i barneplasser vil det være en utfordring med de sanitære fasilitetene som er der i dag

Barn	Ja	NG	Nei
Leke- og oppholdsareal inne	X		
Leke- og oppholdsareal ute	X		
Forebygge sykdom		X	
Dekke behov for hvile og rolig aktivitet	X		
Dekke behov for fysisk aktivitet og støyende lek	X		
Forebygge ulykker, skade og andre alvorlige hendelser	X		
Sanitære fasiliteter	X		
Universell utforming	X		

Personal	Ja	NG	Nei
Garderobe			x
Dusjrom		x	
Toaletter		x	
Rom for renholdsutstyr	x		
Spise-/pauserom	x		
Tørkerom			x
Kontorarbeidsplasser	x		
Universell utforming			x

7.3.4 Vannøy oppvekstsenter, avdeling Vannareid

Denne avdelingen er lokalisert i en fløy av det som tidligere har vært både kommunal skole og Montessoriskole. Skolen ble bygget i 1968. Kommunen leier nå arealet av privat eier. Avdelinga er ikke tilpasset moderne barnehagedrift og det er store behov for reovering av våtrom/stellerom, yttervegger, isolasjon gulv, reparasjon himlinger etter lekkasjer, etc. Om vinteren kan temperaturen bli så lav at avdelinga må stenges. Byggeier har sendt kommunen en tilstandsrapport, samt et forslag til en økonomisk avtale om tilskudd reovering og leieforhold.

Barn	Ja	NG	Nei
Leke- og oppholdsareal inne	x		
Leke- og oppholdsareal ute	x		
Forebygge sykdom		x	
Dekke behov for hvile og rolig aktivitet	x		
Dekke behov for fysisk aktivitet og støyende lek	x		
Forebygge ulykker, skade og andre alvorlige hendelser	x		

Sanitære fasiliteter		x	
Universell utforming			x
Personal	Ja	NG	Nei
Garderobe		x	
Dusjrom			x
Toaletter	x		
Rom for renholdsutstyr		x	
Spise-/pauserom		x	
Tørkerom			x
Kontorarbeidsplasser	x		
Universell utforming			x

8 Kostnadsestimater ved rehabilitering, utvikling eller nybygg

Av rapport "kostnadsestimater for barnehagebygg i Karlsøy kommune" beskrives ulike alternativer for rehabilitering, utvidelse, eller nybygg, og kostnader for disse. Kostnader knyttet til rekkefølgekrav for de ulike tiltakene kan være betydelige, men er ikke medtatt i denne oversikten. Under er en sammenstilling av kostnader. Se vedlagt rapport for mer informasjon.

Alternativ	Kostnad iht. Norsk prisbok	* Tilleggsfaktor 1,5 (50%)
Rehabilitering Vannvåg barnehage (30 plasser) til å tilfredsstille krav i lov og forskrift.	0,5 – 1,1 MNOK	0,75 – 1,7 MNOK
Rehabilitering Hansnes barnehage (54 plasser) til å tilfredsstille krav i lov og forskrift.	12 - 15 MNOK	18 – 22,5 MNOK
Bygge ut Hansnes barnehage (72 plasser- 4 avd.)	23 - 25 MNOK	34,5 – 37,5 MNOK
Bygge ut Hansnes barnehage (72 plasser- 3 avd.)	36 - 40 MNOK	54 – 60 MNOK
Nybygg Gamnes barnehage (36 plasser)	33 - 36,5 MNOK	49,5 – 55 MNOK
Nybygg barnehage Vannøy (36 plasser)	33 - 40 MNOK	49,5 – 60 MNOK
Nybygg barnehage Ringvassøy (72 plasser) 3 eller 4 avd.	52,5 - 60 MNOK	79 – 90 MNOK ***
Modulbygg under bygging	2,4 - 7 MNOK	**

* Med bakgrunn i bransjeerfaring benyttes det ofte en tilleggsfaktor på tallene fra Norsk prisbok for geografiske/ demografiske forhold. Prisene i norsk prisbok hensyntar ikke om prosjektet planlegges for det sentrale Østlandet eller i distriktet/ Nord- Norge. Det er i dette kostnadsestimatet lagt på en faktor på 1,5 slik at man tar høyde for 50 % økte kostnader. Dette er tall med høy grad av usikkerhet, og sikre tall på kostnader får man først ved å innhente tilbud. I tillegg påpekes at tallene ikke er direkte sammenlignbare i og med ved rehabilitering og påbygg vil noen av utgiftene være vedlikehold som må dekkes på drift og noe som kan tas som investering. Ved nybygg vil alt være investering.

** Ikke tall fra Norsk prisbok

*** Ved å innlemme prosjektet i NOKA1 er det mulig å oppnå besparelser på prosjektering og prosjektgjennomføring i form av synergi og stordriftsfordeler.

Alternativ “Rehabiliterer Vannvåg barnehage” beskriver tiltak for å utbedre personalgarderobe, sanitære fasiliteter for barna og bygge vognskur. Kostnadsspennt gjenspeiler gjennomføring av alle tiltak, men det er kun de to første tiltakene som er knyttet til kriterier i forskrift. Alternativet øker ikke antall plasser, men imøtekommer krav og kriterier som stilles i aktuelle veiledere.

Barnehagefaglig egnethet vurderes som god med et barnetall som tilsier en avdeling. Dersom barnetallet øker slik at det må påregnes to avdelinger vurderes ikke den barnehagefaglige egnetheten som tilfredsstillende.

Alternativ “Rehabiliterer Hansnes barnehage” beskriver tiltak for å bedre fasiliteter for personalet og for barna. Det er kalkulert ombygging av “Løvehula” for å skape mer leke- og oppholdsareal, ombygg av kjøkken iht. Mattilsynets krav og kriterier, samt et tilbygg med garderober, kontor og møterom for å bedre forholdene for personalet. Alternativet øker ikke barneplasser, men imøtekommer krav og kriterier som stilles i aktuelle veiledere.

Barnehagefaglig egnethet vurderes som tilfredsstillende ved godkjent antall plasser og universell utforming blir ivaretatt.

Alternativ “Bygge ut Hansnes barnehage (72 plasser- 4 avd.)” beskriver et tiltak som tar sikte på å øke barnehageplasser til 72 plasser i Hansnes barnehage. Da er det kalkulert med en lik ombygging som i alternativ “Rehabiliterer Hansnes barnehage”, mens det tilfører nok areal til en ny avdeling i form av et tilbygg.

Barnehagefaglig egnethet vurderes som mindre god, fordi økt antall plasser ikke kan ivaretas på en hensiktsmessig måte i forhold til en ombygging.

Alternativ “Bygge ut Hansnes barnehage (72 plasser- 3 avd.)” beskriver kostnader med å rive avdelingene “Løvehula” og “Tårnet”, gjenbruke avdeling “Kardemomme” og bygge et tilbygg slik at barnehageplasser øker til 72 plasser. Dette tilfredsstiller krav i aktuelle veiledere for barna og personalet.

Barnehagefaglig egnethet vurderes som mindre god, da barnegruppene blir store og liten grad av fleksibilitet.

Alternativ “Nybygg barnehage Ringvassøy (72 plasser- 4 avd.)” -samlokalisert med NOKA1

Barnehagefaglig egnethet vurderes som svært bra.

9 Faglige vurderinger og drøftinger

Så langt i arbeidet med denne utredningen er det ikke identifisert forskning som direkte belyser sammenhengen mellom barnehagens størrelse og kvalitet. I artikkelen «Dette vet vi om barnehagens størrelse og kvalitet» (Publisert 23.02.2022 på Barnehage.no) fremkommer det at kvalitet i barnehage er kompleks og at mange andre forhold har betydning. Eksempelvis er tilgang på kvalifisert personale, barnegruppenes sammensetning og utfordringer med små fagmiljø, faktorer som spiller inn.

9.1 Bemanning, forsvarlighet og kvalitetsutvikling

Førsteprioritet for barnehagene er å holde barnehagen åpen innenfor lovlige og forsvarlige rammer, både pedagogisk og sikkerhetsmessig. Det er likevel slik at de minste barnehagene ikke har ei grunnbemanning som gjør at det kan være to ansatte i avdeling hele dagen. Særlig utsatt er det ved åpning om morgenen og på slutten av dagen. I tillegg skal pedagogisk personale ha plantid, matpause, samt delta på interne og eksterne møter. Ved snøfall om vinteren er det forventet at personalet også måker nødutganger på morgenen.

Eksempelvis har Gamnes barnehage normalt en åpningstid mellom 0700 og 1630, noe som utgjør 9,5 timer. Vanlig arbeidstid er på 7,5 timer, og bemanninga må dermed planlegges med ulike vakter.

Som følge av overnevnte vil små barnehager være ekstra sårbare ved fravær, da det er færre ansatte. Barnehageledere, både styrere og øvrig personale, må ofte prioritere forsvarlig drift i avdelingen, noe som igjen går på bekostning av strategisk planlegging, kvalitetsutviklingsarbeid og ulike former for forventet møtevirksomhet.

Å være alene voksen på jobb medfører en risiko, både for barna og de ansatte. Dette kan blant annet dreie seg om ulike forhold vedrørende sikkerhet ved akutte situasjoner, mulighet til å gi nødvendig oppmerksomhet og omsorg, og stress ved å ha ansvar alene. For foreldre kan det oppleves som utrygt å overlate barnet til bare en ansatt.

Fordelene med de mindre barnehagene beskrives ofte med at de er oversiktlige og oppleves trygge for store og små. Ansatte kjenner alle barna, foreldrene og hverandre.

9.2 Rekruttering, kvalifisert personale og tiltrekningskraft

Rekruttering av pedagoger, fagarbeidere og assistenter til barnehager er ei utfordring både nasjonalt, regionalt, -og lokalt her hos oss. Det er hvert år nødvendig med dispensasjoner fra kvalifikasjonskrav i en eller flere av Karlsøybarnehagene. Det er vanskelig å finne vikarer, særlig i de mindre barnehagene. Vi vet også at vi står foran et generasjonsskifte i noen av barnehagene, da pensjonsalder nærmer seg for enkelte av våre godt kvalifiserte og stabile ansatte.

Hvilke barnehageavdelinger som i størst grad berøres av stenging eller redusert åpningstid, varierer over tid, både sesongmessig og mellom år.

Samlokalisering vil gi større og sannsynligvis mer solide og mangfoldige fagmiljøer, med bedre muligheter for fleksibel bruk av personalressurser ved fravær og rekrutteringsutfordringer, - samtidig som alenetiden per voksen kan reduseres. Dette vil kunne styrke HMS gjennom et mer forsvarlig og mindre sårbart arbeidsmiljø, fremme færre dispensasjoner, samt gjøre kommunen til en mer attraktiv arbeidsgiver med økt evne til å rekruttere og beholde kvalifisert personale. Risikoen for stenging eller redusert åpningstid i enkeltavdelinger kan dermed reduseres.

9.3 Antall barn for å opprettholde barnehagedrift

Det er tidligere vedtatt at det må være minst fem barn som søker plass i hovedopptaket i en kommunal barnehage i Karlsøy for å opprettholde drift*. Det finnes ikke et nasjonalt minstekrav som fastsetter antall barn for barnehagedrift, og i nasjonal statistikk kategoriseres barnehager med færre enn 25 barn som små. Sårbarheten knyttet til små barnehageavdelinger er tematisert i den barnehagefaglige delen over, samt i drøftingene under.

Det er likevel hensiktsmessig å løfte dette særskilt, da barnehageavdelinga på Vannareid både historisk og det vi ser av framskrivinger, er spesielt sårbar når det gjelder barnetall. Dette gjør også barnehagen sårbar med tanke på tiltrekningskraft og betydningen for Vannareid som ei levende bygd. Et barnetall i grenseland har over tid ført til usikkerhet om barnehagens framtid, noe som igjen kan påvirke både familiers valg om bosetting, generell framtidstro og ulike satsinger i området.

Barnehageeier har ansvar for å sikre at barnehagedriften til enhver tid er forsvarlig og i tråd med barnets beste. En barnegruppe på fem barn vurderes, dersom alderssammensetningen tilsier det, av barnehagestyrerne og kommunalsjef for opplæring og kultur som marginalt forsvarlig, forutsatt at krav til bemanning og kompetanse oppfylles. Det er også viktig at barnehagen inngår i et tett samarbeid med øvrige kommunale barnehager og har tilgang til solide kommunale støttefunksjoner. Den faglige vurderingen er derfor at et minimumstall på fem barn må følges opp og vurderes jevnlig.

Selv om barnehagen har stor betydning for lokalsamfunnet, må vurderingen av om drift med så lavt barnetall er forsvarlig, alltid veie tyngre enn hensynet til å opprettholde barnehagen av samfunnsmessige årsaker.

** Viser til kommunestyrets budsjettvedtak 17.12.14 om minstekrav antall barn 5 for å opprettholde et kommunalt barnehagetilbud, samt i saksutredninger knyttet til nedleggelse/stenging av Stakkvik barnehage i 2016 og 2019. Opprettholdt av kommunestyret i HØP 2019-22 og brukt som budsjettgrunnlag siden da.*

9.4 Universell utforming

I tråd med barnehageloven § 37 skal barnehagen utformes og tilrettelegges slik at alle barn, uavhengig av funksjonsevne, gis likeverdige muligheter til lek, læring og utvikling. Barnehageeier plikter samtidig å ivareta Norges forpliktelser etter FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), som stiller krav om tilgjengelighet, inkludering og ikke-diskriminering. Disse forpliktelsene skal legges til grunn i planlegging og drift av våre barnehager, i tillegg til gjeldende bestemmelser om universell utforming i plan- og bygningsloven.

9.5 Drøfting av fordeler og ulemper ved samlokalisering av barnehagedrift på Ringvassøya

Barnehagen på Gamnes er gunstig plassert for pendlere til Tromsø, og som ønsker å bo i området Hessfjord, Gamnes, Dåfjord og Skogsfjord. I tillegg til kommunens ambisjoner for Gamnes som pendlerbygd, har også fremtidige planer om Langsundforbindelsen hatt betydning for planlegging av barnehagedrift i bygda. Til tross for ny asfalt og bedre veier, barnehagetilbud på Gamnes, samt øvrige virkemidler, har ikke disse tiltakene hatt tydelig og ønsket effekt når det gjelder økning i barnetall.

Ved en samlokalisering av barnehagedrift på Ringvassøya til Hansnes vil enkelte familier få lengre avstand fra hjem til barnehage, og 20-25 minutter x 2 ekstra kjøring for Tromsø-pendlere som har benyttet barnehagen på Gamnes. Det er ca ei mil mellom Gamnes barnehage og Hansnes. For familier som har barn i barnehagen på Gamnes og barn som benytter SFO-tilbud på skolen, vil den ekstra kjøringa ha mindre betydning.

Økt kjøring og transportbehov som følge av samlokalisering er vurdert i drøftingen av fordeler og ulemper. For enkelte familier kan endringen innebære noe mer kjøring, men totalt sett vurderes økt transportbehov å ha begrenset betydning for oppnåelsen av klima- og miljømålene i kommuneplanens samfunnsdel.

Barnehagen på Gamnes kjennetegnes av ro, trygghet og oversiktlige forhold. Ved to ulike barnehager på Ringvassøya får foreldre en anledning til å velge mellom om eget barn skal i liten eller mellomstor barnehage. Barnehagen er også et knutepunkt for barn og foreldre i lokalmiljøet på Gamnes.

Utfordringene i Gamnes barnehage har i hovedsak vært knyttet til bemanning og rekruttering. I avdelinger med få ansatte gir sykefravær et stort utslag. Det har i lengre perioder vist seg spesielt vanskelig å skaffe vikarer, noe som medfører reduserte åpningstider i perioder, styrer må ofte prioritere arbeid i avdeling, pedagogiske ledere får ikke tatt ut plantid, og det rapporteres om høy belastning på de ansatte. Her er også sårbarheten ved kun en voksen på morgenen og til dels på ettermiddagen til stede.

En betydelig utfordring vedrørende samlokalisering per i dag, er at Hansnes barnehage har omfattende bygningsmessige behov. Det er behov for både større vedlikehold og en vurdering av nybygg og/eller utvidelse, slik dette er beskrevet og kartlagt både i kunnskapsgrunnlaget og i vedlagte rapport. Dette er nødvendig både for å oppfylle gjeldende lovkrav for barn og ansatte, og for å sikre tilstrekkelig antall plasser – spesielt med hensyn til videreføring av ordningen med løpende opptak.

I forbindelse med kontrollmåling utført som en del av dette kunnskapsgrunnlaget, ble det avdekket at tidligere arealmålinger ikke er i tråd med dagens regelverk. Det er derfor ikke grunnlag for å utvide godkjenningen til 60 plasser. Som eksempel vil barnehagen på Hansnes ikke ha tilstrekkelig areal til å dekke behovet for til sammen 62 plasser i februar 2027.

Samlokalisering av barnehagedriften på Ringvassøya kan gi mer robuste fagmiljøer og redusert sårbarhet knyttet til bemanning, rekruttering og åpningstider, men vil samtidig innebære økt reisevei for enkelte familier og bortfall av et lokalt tilbud som i dag fungerer som et viktig møtepunkt for småbarnsfamilier på Gamnes. En forutsetning for samlokalisering er imidlertid at de omfattende bygningsmessige behovene ved Hansnes barnehage løses, slik at lovkrav oppfylles og tilstrekkelig antall plasser kan sikres framover.

9.6 Drøfting av fordeler og ulemper ved samlokalisering av barnehagedrift på Vannøya

Avdelinga på Vannareid har hatt ei stabil grunnbemanning og svært lavt sykefravær. Med 2,5 årsverk er bemanninga likevel sårbar, og med ei åpningstid mellom 0730 og 1630 det er ofte kun en ansatt i avdeling deler av dagen. De aller fleste barna i avdelinga er flerspråklige, noe som krever ekstra oppmerksomhet knyttet til språk og språkutvikling.

Tidligere rekrutteringsutfordringer knyttet til skoledriften på Vannareid indikerer at det også kan bli krevende å rekruttere kvalifisert pedagogisk personale til barnehagen ved naturlig avgang og pensjonering.

Av forsvarlighetshensyn både når det gjelder bemanning og pedagogisk, er det utfordrende for avdelingsleder å holde tildelt budsjett. Revisjon av regelverket knyttet til ledelse i barnehager har medført en innskjerping av kravene, noe som gjør at den nåværende ordningen – der lederen av oppvekstsenteret på Vannøya også fungerer som styrer ved Vannvåg og Vannareid barnehage – vurderes som juridisk marginal. Et forsvarlig barnehagetilbud i avdelingene på Vannøya krever tilstrekkelige ressurser til både grunnbemanning, pedagoger og ledelse.

Generelle utfordringer med små barnehager og små fagmiljø som er beskrevet tidligere, gjelder naturligvis også denne avdelinga. Avdelinga kjennetegnes likevel av fordeler som stabilitet, trygghet for de små, oversikt, og som knutepunkt for familier i lokalmiljøet. Det antas likevel at den store andelen flerspråklige barn vil tjene på en større barnehage med et større norskspråklig læringsmiljø.

I tillegg er det forhold knyttet til barnehagebyggene som må håndteres- spesielt på Vannareid, og investeringsbehov bør inkluderes i den helhetlige vurderinga også her.

Ved en eventuell samlokalisering av barnehagedriften til Vannvåg vil reiseveien fra Vannareid være på omtrent 32 kilometer, med en kjøretid på litt over 30 minutter hver vei, noe som utgjør over to timer kjøring sammenlagt. Selv om slike avstander kan være vanlige i enkelte kommuner, må den potensielle belastningen for både barn og voksne inngå som en del av den helhetlige vurderingen. Det vil også være uheldig om familier av praktiske hensyn velger barnehagetilbudet bort.

9.7 Vurdering av barnets beste

Regelen om barnets beste er forankret i Grunnloven § 104 andre avsnitt og Barnekonvensjonens artikkel 3, nr. 1 som igjen har forrang foran annen lovgivning etter menneskerettsloven § 3. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn. Det innebærer at avgjørelser som gjelder barn skal vise hva som er barnets interesser og hvordan disse er veiet mot andre hensyn. Barnets beste vil ikke alltid være det eneste hensynet og heller ikke alltid det avgjørende, men det skal ha stor vekt. For at hensynet til barnets beste skal være tilstrekkelig ivaretatt, må kommuner innrette saksbehandlingen for dette og synliggjøre sine vurderinger. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

9.8 Fordeler ved samlokalisering

- Større fagmiljø gir bedre muligheter for stabil bemanning, faglig utvikling blant de ansatte og dermed økt kvalitet i det pedagogiske tilbudet.
- Redusert tid der voksne er alene på jobb og dermed bedre muligheter til å oppfylle krav om forsvarlighet og sikkerhet for barna.
- Større norskspråklig læringsmiljø. Dette er særlig viktig for de flerspråklige barna slik at de blir best mulig forberedt til videre skole- og samfunnsliv.
- Flere barn betyr flere å bli venner med.
- Barnehagebyggene på Vannareid og på Gamnes møter ikke dagens standard.

9.9 Ulemper ved samlokalisering

- Lengre reisevei for barn, særlig på Vannøya
- Risiko for at noen barn ikke får benyttet seg av barnehagetilbudet da det blir praktisk vanskelig for foreldre som får ekstra lang veg.
- Tap av lokal tilhørighet
- Barnehagebygget på Hansnes må utbedres, renoveres eller erstattes i nær fremtid.
- Barnehagebygget på Hansnes har ikke nok plasser til å sikre løpende opptak for alle barn
- Utrygghet og omveltning for barn som er ekstra avhengig av oversikten og tryggheten som en liten barnehage tilbyr.

9.10 Vurdering

Samlet sett vurderes samlokalisering av barnehagedriften på Ringvassøya til Hansnes som en faglig forsvarlig løsning, sett i lys av hensynet til barnets beste, forutsatt at bygningsmessige forhold utbedres. Reiseavstanden fra hjem til barnehage vurderes å være innenfor det som i offentlig tjenestetilbud må påregnes, og etablering av et større fagmiljø antas å kunne styrke kvaliteten i det pedagogiske tilbudet. Samtidig vurderes dagens bygningsmessige tilstand ved Hansnes barnehage som uforenlig med hensynet til barnets beste slik situasjonen er i dag, særlig dersom alle plasser tas i bruk og arealbegrensninger vedvarer.

Med bakgrunn i barnehagefaglige vurderinger og hensynet til barnets beste vurderes samlokalisering av barnehagedriften til Vannvåg i utgangspunktet å være en anbefalt løsning også på Vannøya. Dette begrunnes med at dagens avdelinger er små og sårbare, med begrenset bemanning som medfører mye alenetid for ansatte, samt at den høye andelen flerspråklige barn antas å kunne ha nytte av et større og mer stabilt norskspråklig læringsmiljø. Samtidig må det tas hensyn til at reiseavstanden fra Vannareid til Vannvåg er betydelig og værutsatt, og at dette kan oppleves som belastende for særlig de yngste barna. Det bør også tas høyde for at daglig transport til Vannvåg kan være praktisk krevende for enkelte familier.

10 Barnets beste som overordnet premiss i møte med samfunns mål

Barnehagetilbudet i Karlsøy må som tidligere omtalt vurderes ut fra barnets beste og kravene til et forsvarlig pedagogisk tilbud. Samtidig er barnehager et viktig, og sannsynligvis avgjørende, virkemiddel for bosetting og næringsutvikling i kommunens utkantstrøk. Disse hensynene må ses i sammenheng, men kan ikke veies likt. Det er eksempelvis etisk krevende å vurdere barns og foreldres behov for barnehage ut fra foreldres arbeidssituasjon, eller om de er i arbeid. Barnehagen har en selvstendig og svært viktig verdi for barns utvikling og trivsel. Dette vil derfor ikke behandles særskilt i dette kunnskapsgrunnlaget. Samtidig må det anerkjennes at tilgang til barnehagetilbud en viktig forutsetning for bosetting, næringsutvikling og rekruttering av arbeidskraft, og at dette er sentrale mål i kommuneplanens samfunnsdel.

11 Økonomisk gevinstrealisering ved samlokalisering av barnehagedrift

11.1 Opprinnelig ordning, bemanning

Det er viktig å understreke at ordningen som framgår av tabellen nedenfor er vedtatt tidligere, senest bekreftet av kommunestyret i HØP 2019-2022 og dermed vært førende for budsjettfordeling og økonomiske rammer til barnehagene. Årsverk knyttet til grunnbemanning, der barnetallet har gjort dette mulig, har blitt benyttet til ressurser knyttet til enkeltvedtak og spesialpedagogiske tiltak i tråd med barnehageloven. I tillegg har langvarig fravær ikke blitt dekket med vikar der grunnbemanningen har ligget innenfor gjeldende bemanningsnorm.

Videre er det per april 2026 en midlertidig reduksjon på ett årsverk i Vannvåg og ett årsverk på Gamnes fra høsten 2026.

	Plasser tilgjengelig	Årsverk grunnbemanning	Styrer og ledelse	Sum årsverk
Gamnes	30	5	1	6
Hansnes	54	9	1	10
Sum	84	14	2	16
Vannvåg	30	5	1,13	
Vannareid	15	2,5		
Sum	45	7,5	1,13	8,63
Sum årsverk KK	24,63			

11.2 Ved samlokalisering, bemanning fullt belegg

	Plasser tilgjengelig	Årsverk grunnbemanning	Årsverk styrer/ledelse	Innsparing årsverk fra opprinnelig ordning til samlokalisering
Ringvassøy	72	12	1 + 0,25-0,5 *	2,5
Vannøy	30	5	1	2,6
Sum årsverk	18,25			5,1

*avhengig av barnetall

Samlet sett vil en samlokalisering på både Ringvassøya og Vannøya gi en netto innsparing på 5,1 årsverk.

Drift av barnehagebygg innebærer både direkte kostnader og løpende ressursbruk knyttet til forvaltning, drift og vedlikehold (FDV). For 2025 er de årlige kostnadene per barnehage som følger: Gamnes ca. 250 000 kr, Hansnes ca. 395 000 kr, Vannvåg ca. 115 000 kr og Vannareid ca. 220 000 kr. For Vannareid inkluderer dette

husleie, men ikke forsikring. Det presiseres samtidig at kostnadstallene for 2025 er påvirket av vesentlig lavere strømutfgifter enn budsjettet, og foreløpige tall for 2026 viser at strømkostnadene allerede er om lag doblet sammenlignet med fjoråret, noe som vil medføre betydelig høyere FDV-kostnader per bygg fremover.

Det fremgår at Vannvåg barnehage har de laveste driftskostnadene. Dette må imidlertid ses i sammenheng med at barnehagen er samlokalisert med skolen, hvor kostnadene gjelder én samlet eiendom og fordeles mellom skole og barnehage for å sikre korrekt KOSTRA-rapportering. Samlokalisering gir generelt mer effektiv ressursutnyttelse, både økonomisk og driftsmessig, ved at flere funksjoner kan deles.

I tillegg til de oppgitte kostnadene kommer utgifter til brøyting. Disse er ikke spesifisert per barnehage, da de inngår i større brøyteroder, men representerer likevel en relevant del av de totale driftskostnadene.

Samlokalisering av barnehager vil kunne gi reduserte driftskostnader over tid. Dette gjelder særlig innen vedlikehold, energi og teknisk drift, men også innen renhold, hvor færre bygg og mer konsentrerte arealer gir lavere ressursbruk både i form av tid og kostnader. Samtidig vil en reduksjon i antall bygg kunne frigjøre administrativ og teknisk kapasitet knyttet til oppfølging av FDV-oppgaver og redusere vedlikeholdsetterslep.

12 Ansatte

En sammenslåing av barnehagene vil, slik det ser ut, gi redusert bemanningsbehov. Det må da vurderes om redusert bemanningsbehov vil føre til overtallighet. Det må først lages ny struktur, organisasjonskart og bemanningsplan med antall stillinger etter sammenslåingen. Det er stillingene, og ikke personene, som i utgangspunktet skal vurderes som overtallige. Det må derfor kartlegges hvilke oppgaver som videreføres, endres eller bortfaller, og hvilke kvalifikasjoner som kreves i den sammenslåtte barnehagen.

Dersom det viser seg at det er færre stillinger enn ansatte innenfor samme stillingskategori (barnehagelærer, barne- og ungdomsarbeider og assistent), oppstår en overtallighetssituasjon. I slike tilfeller må arbeidsgiver gjennomføre en saklig utvelgelsesprosess. Utvelgelseskriteriene må være objektive, relevante og kjent på forhånd. Vanlige kriterier er formell kompetanse, praksis og erfaring, samt ansiennitet. Kriteriene må brukes konsekvent og dokumenteres grundig for å sikre etterprøvbare og tillit til prosessen.

Ved eventuell overtallighet skal vi som arbeidsgiver vurdere omplassering. Dette innebærer å undersøke om overtallige ansatte kan tilbys annet passende arbeid i kommunen før eventuelle oppsigelser vurderes. Dialog med den enkelte ansatte er sentral, og individuelle forutsetninger må tas med i vurderingen.

Medvirkning og informasjon er avgjørende for en god prosess. Tillitsvalgte skal involveres tidlig, og ansatte skal holdes løpende orientert. En åpen og forutsigbar prosess bidrar til å redusere usikkerhet, øke forståelse for nødvendige endringer og ivareta et godt arbeidsmiljø.

Det har over tid vært utfordrende å rekruttere til stillinger i barnehage, både for barnehagelærere, barne- og ungdomsarbeidere og assistenter. I tillegg er det høy turnover i barnehagesektoren. Det er derfor lite sannsynlig at en sammenslåing av barnehager fører til overtallighet. Om det likevel skulle oppstå overtallighet, vurderes det som sannsynlig at ansatte kan tilbys annen stilling i kommunen.

13 Momenter av betydning, uavhengig av om endringer i selve barnehagestrukturen

I anledning arbeidet med dette kunnskapsgrunnlaget er det forhold knyttet til drift av barnehager som bør være kjent:

- Barnehagebyggene på Ringvassøya har som kjent et betydelig vedlikeholds- og utviklingsbehov, og det vil i løpet av de nærmeste årene være nødvendig med enten utbedring, renovering eller nybygg.
- Barnehageavdelingen på Vannareid leier i dag lokaler av privat aktør. Lokalene har behov for utbedringer, og det er nødvendig å avklare en forsvarlig løsning for driften.
- Dagens organisering av barnehageavdelingene gjennom oppvekstsenterordningen på Vannøya vurderes som både juridisk og praktisk marginal. Dette skyldes blant annet innskjerpede lovkrav, slik disse er beskrevet i § 4 i forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager. Det fremgår her at barnehager kan samarbeide om styrerressurs, men at styrer skal ha daglig kontakt med hver enkelt barnehage, og at det skal være forsvarlig avstand mellom barnehagene. Samarbeid mellom skole og barnehage om styrer- og lederressurser åpnes det kun for unntaksvis. Etter nedleggelsen av Vanna Montessoriskole har elevtallet økt betydelig, noe som har bidratt til økt kompleksitet i ledelsen av oppvekstsenteret. Drift av skole, SFO og barnehageavdelinger både i Vannvåg og på Vannareid må derfor vurderes samlet, med særlig vekt på forsvarlig ledelse og oppfyllelse av lovkrav.
- Kommunestyret har tidligere bevilget midler til utbedring og innkjøp av lekeplassutstyr i barnehagene. I påvente av endelige strukturelle og bygningsmessige avklaringer er innkjøp utsatt. Dette har medført mangler og til dels dårlig standard på eksisterende lekeapparater.

14 Alternativer

Med utgangspunkt i arbeidet med kunnskapsgrunnlaget og kommunestyrets vedtak om nedleggelse av Gamnes barnehage fra barnehageåret som starter 1. august 2027, legges det frem to alternative modeller for Ringvassøya og to for Vannøya.

14.1 Ringvassøya

Alternativ 1

Nybygg Hansnes barnehage- 72 plasser i tilknytning til NOKA1

Grunnbemanning: 12

Styrer: 1

Fagleder: 0,25-0,5 (avhengig av barnetall)

Sum: 13,5

Kommentar	Kostnader bygg
Byggets levetid 50 år+	79-90* MNOK
Sambruksfordeler (dele arealer, funksjoner, fag/pedagogikk, ressurser, rekruttering og drift).	<i>*Ikke inkludert betydelige innsparinger (tid og økonomi) ved at prosjektering og byggefase</i>
Samlokalisering med skole gir lavere FDV-kostnader og frigjør administrativ og teknisk kapasitet, samtidig som vedlikeholdsetterslep reduseres.	
Praktisk for foreldre å levere/hente ett sted, samt begrense kjøretid for foreldre på Gamnes.	
Opprettholde drift på Gamnes i prosjekterings- og byggeperiode hvis behov.	

Kommentar	Kostnader bygg
	<i>inkluderes i NOKA1</i>

Alternativ 2

Bygge ut Hansnes barnehage – 72 plasser

Grunnbemanning: 12

Styrer: 1

Fagleder: 0,25-0,5 (avhengig av barnetall)

Sum: 13.5

Kommentar	Kostnader bygg
I utgangspunktet en rimeligere løsning, men levetida vil være begrenset.	34,5 – 60 MNOK
Lavere kvalitet for barn og ansatte sammenlignet med nybyggsalternativ.	2.4 – 7 MNOK*
Midlertidig barnehage vil være nødvendig i byggeperioden.	<i>*Midlertidig barnehage</i>

14.2 Vannøya

Alternativ 1

Opprettholde barnehageavdelinger på Vannareid og i Vannvåg

Grunnbemanning: 6.7

(2.7 på Vannareid og 4 i Vannvåg)

Styrer: 0,7

Fagleder Vannareid: 0,3

Sum: 7,7

Kommentar	Kostnader bygg
Avstand Vannareid- Vannvåg	Vannvåg ca. 200.000
Vurdering av barnets beste, en krevende avveining.	
Gunstig i forhold til bo- og bilyst vestre Vannøy og lokalt arbeidsliv	Vannareid ca. 200.000kr -
Felles styrer- styrker samarbeid og profesjonsfellskap til det beste for alle barna	

Kommentar	Kostnader bygg
Leieforholdet til avdelinga på Vannareid-behov for utbedringer. Ved større utbedring utført av byggeier vil driftskostnad i forhold til leiepris øke.	300.000kr
Minimumsantall barn 5, med forbehold omtalt i delkapittel om antall barn for å opprettholde barnehagedrift.	

Alternativ 2

Samlokalisere til Vannvåg

Grunnbemanning: 4

Styrer: 1

Sum: 5

Kommentar	Kostnader bygg
Stor sannsynlighet at 30 plasser er tilstrekkelig de nærmeste år, men vil bli noe trangbodd for store og små ved fullt belegg.	0,75 – 1,7 MNOK
Fordelene ved en større barnehage som omtalt.	
Lang reiseveg for foreldre og barn som bor på vestre Vannøy.	
Samlokalisering med skole gir lavere FDV-kostnader og frigjør administrativ og teknisk kapasitet, samtidig som vedlikeholdsetterslep reduseres.	

15 Oppsummering

Kunnskapsgrunnlaget er utarbeidet på bakgrunn av kommunestyrets vedtak og skal gi et helhetlig grunnlag for diskusjon, vurderinger og beslutninger for framtidig barnehagestruktur i Karlsøy kommune. Beslutning om barnehagestruktur er kompleks og innebærer å avveie en rekke ulike hensyn.

Utredningen bygger på tverrfaglig arbeid, kartlegging av framskrivinger, kapasitet i barnehagene, bygningsmessig tilstand, økonomiske forhold, samt bred medvirkning fra foreldre, ansatte og relevante råd og utvalg.

Analysene viser at kommunen over tid har hatt lave og til dels fallende barnetall, men at behovet for barnehager består og at dette sammenlagt anslås til om lag 100 plasser. Samtidig dokumenteres det betydelige bygningsmessige utfordringer ved flere barnehager, noe som krever investeringer uavhengig av valgt struktur. Små barnehager og avdelinger fremstår som særlig sårbare når det gjelder bemanning, rekruttering og forsvarlig drift.

Samlet sett viser de barnehagefaglige vurderingene at samlokalisering kan gi mer robuste fagmiljøer, bedre forutsetninger for kvalitet og økt økonomisk bærekraft, men også innebære ulemper knyttet til reiseavstand og tap av lokale tilbud. Hensynet til barnets beste har vært et overordnet premiss i vurderingene.

På denne bakgrunn legges det fram alternative modeller for framtidig barnehagestruktur, -to på Vannøya og to på Ringvassøya, hvorav et alternativ inkluderer nybygg barnehage i NOKA1.

Alternativene synliggjør ulike avveininger mellom barnehagefaglig kvalitet, tilgjengelighet, økonomi og lokalsamfunnshensyn, og gir forhåpentligvis politisk nivå et godt grunnlag for videre dialog og beslutning.

Vedlegg

1. Kostnadsestimater for barnehagebygg i Karlsøy kommune
2. Rom og funksjoner Hansnes barnehage
3. Rom og funksjoner Gamnes barnehage
4. Rom og funksjoner Vannvåg barnehage
5. Rom og funksjoner Vannareid barnehage
6. Prosessplan
7. Oppsummering medvirkning

Referanser

<https://nordiskbarnehageforskning.no/index.php/nbf/article/view/631/897>

<https://oslovikenbarnehager.no/wp-content/uploads/sites/896/2022/11/Rapport-Liten-men-god.pdf>

<https://www.barnehage.no/barnehager-forskning-kvalitet/dette-vet-vi-om-barnehagens-storrelse-og-kvalitet/228806>

<https://www.udir.no/utdanningslopet/barnehage/> <https://www.ks.no/fagomrader/barn-og-unge/barnehage/>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/barnehagen-for-en-ny-tid/id2959402/?ch=4>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64> (Barnehageloven)

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

<https://www.ks.no/ks-advokatene/nyheter/hva-betyr-det-at-barnets-beste-skal-vare-et-grunnleggende-hensyn>

[Befolkningsframskrivinger for kommunene 2024](#)

<https://www.regjeringen.no/contentassets/d71a3e61e774485fb4a98cab9255e53f/nasjonale-forventningar-nn.pdf>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71> (plan og bygningsloven)

<https://lovdata.no/dokument/TRAKTAT/traktat/2006-12-13-34> (CRPD)